

stricq; ducibus adiuta sint, dictu est ut promptum sic rursus præ copia difficile, Initium autem summenti à Diuo Alberto secundo, potestissi-
mo Casare, Boemia, Vngariæ rege in hac nostra tempora Imperium vestrum continua serie demittente, occurrit præter alia studia
æque admirari Mathematicam tanta fide cultam nomini Austriaco, Ioannem Gmündensem, Peurbachium, Ioann. Regiomontanum,
Stabium, mathematicos incomparabiles, nec vlli veterum dissimiles, nonne vestri maiores tulerunt Austriæ duces, sacratissimiq; Imperato-
res Albertus, Fridericus, Maximilianus? Ut interim Poetas, Oratores, Historicos, Iurisprudentes, Medicosq; sciam, quibus profecto
nulla ætas, aut vidit copiosiores, aut mirata est doctiores. Nominarem aliquos, nisi omnes malint, nominarem omnes, nisi complures nolint,
proinde dum hoc prætereo posteritati nunquam tacitura cunctos relinquo, Quis autem enumeret eos quos nunc vos Inuictissimi fratres pro-
ductis huic æuo, indiesq; excitatis? quos sane, ingenue dicam, qui referre conabitur, nō aliud facturum, quā arenas litri, aut solia Hercinæ
distincturus est, Atqui hæc est vna ratio cur Caesaribus potissimum tutoribus gestiam, quia hanc aram non plurius vsipiam, neq; tutius, neq;
perennius cultam uideam. Sicut etiam altera quare Austriaci Ducibus, quando mathematicis excellentibus saluberrimam hæcenus an-
coram hanc extitisse sciam. Nec minus animi mihi addidit Regum Hispaniæ beneuolentia longe semper in Mathematicos studia propensissima,
quod abunde Alfonso Rex Castellæ Clementissimus, Mathematicusq; eminentissimus, partim opere ipso comprobauit, partim Alfonso
rex Arragoni, dubitū an eruditior, an potentior, in Louiano Pontano artis mathematicæ scientissimo, splendidissime per lulium Massanensem p-
fectum tractato, ostendit. Idem spei fecit Mathias Rex Vngariæ Christianissimus (quod nomen nunc alter vestrum induit, sicut & prius
regum nomina vestrum alter quoq; tenet) qui Ioannem de Monte Regio Germanum, mathematicæ alterum Hipparchum amplissimis hono-
ribus, diuicijsq; auxit, ita planè, Hispania, Vngaria & Austria (quæ omnia vos Augustissimi Casares estis) sibi similes sunt in alendis, fouen-
dis, honestandisq; mathematum interpretibus, Summatim dicam, quam grati fuerint, sintq; nunc, harum disciplinarum doctores Austriæ
Archiducibus, testis est celeberrima, taliū virorum, parens, Academia Viennæ, Ducatus Austriaci metropolis, vnde non secus atq; ex equo
quodam troiano, aut Amaltheæ cornu, omni nationi, omniq; regioni mathematici sufficiunt. Ea igitur in arte cum nos quoq; videremur ea
præstitisse, quæ ante nos nemo, cuperemus autem hoc pacto mundo prodesse, auscultantes Platoni, non potuimus adduci, vt crederemus il-
lud rectius nostri posse q̃ Caesaribus tutantibus. Cum enim alteri occasus, alteri ortus pareat, facile vtrinq; sperauimus nos, sub vestra
rutela, plurimum momenti hominibus allaturos. Adhæc cum subinde astronoma in hoc opere tractaremus, occiduiusq; sic & orientis
partem assiduo contempleremur, non potuerant non Casares nobis ob oculos, mentemq; versari creberimus. Quod postremum medius si-
dius non mediocrem etiam vestris maiestatis hoc muneri deferendi anam iam pridem fingit hoc opus, prestitit. Accedit his quod Co-
smia Augustana me iam olim vestris maiestatis deuouerunt integrè, quibus non solum illud, sed totum me debere fateor. Nondū enim
exiderunt vestra mihi indigno collata beneficia, pro quantulacūq; opella instrumenti scz per me vestris maiestatis exhibita, vbi non mo-
do enituit vestrum in studia sublimis fauor, verum matheseos singularis amor cognitus est, ita vt omnino quod de Archiducibus Austriæ cele-
bratur, videlicet quod mathematicos nemo illis adimet sincerius, neq; honeste largius, verissimum esse ipse comperirem. Quæ res me gratum
quoq; in præfens, volentem & nolentem, vt dicitur esse compulit. Habetis igitur quo consilio & scripserim & inscripserim hunc librum
Casares Sanctissimi, proculdubio patrocinii vestris clientelam hanc non grauatiū admitturi, Apianiq; non magis opus hoc, quā vestrum
asserunt. Delibri ordinem non est vt quicquā addam, quando omnia suo loco patent clarissime. De vsu vero & præstantia eiusdem, ver-
bo dicam. Quæ mathematicorum turbahunc vsq; in diem, difficultatibus, laboribus tedijsq; non dicendis, per numeros, calculationes, spe-
culationesq; &c. in moribus celestibus, stellarum fixarum locis veris, longitudinibus, latitudinibusq; planetarum septē, Solis, Lunæq; eclipsi-
bus, breuiter, omnibus primi mobilis commoditatibus inuestigandis, ægerunt, ea tanta facilitate, citra omnem supputationem, & contem-
plationem, præfenti volumine traduntur, vt asserere audeam, vix vllibi syderalis scientiæ studiosis, aliud quicq; vtilius extare. Inter quæ
omnia, non vltimum opere precium reor, monstratum à nobis, quo pacto historiarum mendæ corrigi debeant, prius à nullo vniquā dictum,
neq; animaduersum, quæ res quantum momenti habeat, ille demum videbit, qui quid historiarū ordo in rebus humanis quæat, perpendet. Quo
in loco etiam alia quædā recensere nō ab re foret, vt æquinoctii euidētē cognitionē, neq; antea à quoquā tanta facilitate relatā, similiter cometarū
obseruationes, nemini ante nos ita certe sincerèq; proditas, pluraq; quæ operis processus ostendit, sed tamen ne vltro mea cantare, Sybaritæq; iuxta
adagium per plateas ferri videar, prudens omitto. Postremo deum Optimum Maximum precor, vt vestras Maiestates orbis humani bina
subsidia, quā diuissime publicis commoditatibus referret.

DE INVICTISSIMIS, CARLO ET
FERDINANDO Fratribus, Orbis Rho-
mani Imperatoribus, Epigramma Chri-
stophori Statimionis M. D.

Ipse sub affini moderamine gaudet olympus,
Terræq; cognato gaudet in imperio.
Sydera cum Lucis noctes, fraterna gubernent,
Ortus, Occasus, frater uterq; regit.
Ambo Romanæ gentis, hunc lassus inumbrat.
Phæbus, cum vigili roridus orbe videt.
Dic igitur coelum potius tellure quid ornet?
Hoc habet, est posthac illa datura deos.

EIVSDEM IN AVTOREM.

Inuenit Hipparchus, Ptolemæus illustrat, at illos.
Eiusdem facti singula fama colit.
Nunc Apianus erit modicus? qui præstat vtrumq;
Prima simul nobis & manifesta ferens?
Si meruit grauius statuas puer arte Berolus,
Quid ni germanus templa magister habet?

ARGVMENTVM OPERIS PER EVNDEM.

Quos peragant cursus errantia sydera, quosue
Fixa: quibus phæbe subtrahat ora viis.
Quis sit inæquato figendus terminus anno,
Vt numeret festos litera sacra dies,
Quam variet grauius, quam nec latius sibi constet,
Historicus, Crises tempora quæq; ferant.
Cuncta bipartito sed prima volumine cernes,
Mille quibus species membraq; mille fluunt.
Altera pars subdet primo quotus vsus ab orbe:
Sit, veluti caudam à Sole Cometa ferat.
Innumeros fructus Torqueti nobilis inde,
Structuramq; suo quæq; nitore decens.

Omnia

Omnia quæ tanto spectabis acumine nata,
Quam poteras nūq; si prius acta forent.
Adde quod est numeris sine quiduis & sine calculus,
Quod tenuit prius nosq; moratur opus,
Estimet auctori quid lector debeat ergo,
Estimet & prudens hoc bene posteritas.

IN ASTRONOMICVM CAESAREVM P.
Apiani Sebast. Linckius ad lectorem.

Sedula quæ frustra quæ fuit sepe veritas,
Abdita linigeri varibus astra chori.
Quæ nec marmatæ, perspexit sensus Atlantis,
Sustinuit qui humeris sydera clara suis.
Cuncta suis numeris dimensus quæq; sagacis
Nescit Euclidis calculus ingenii.
Optabat radiis quæ & puluere scire notato,
Confundens artis sanguine signa suo.
Quæ nec Dædaleæ monumentum circinus artis
Tortilibus gyris vel sinuare potest.
Hæc tamen cuncta docent, Apianæ rara Minervæ
Pignora: tum facili (lector amice) modo.

LIBER LOQVITVR.

Quid faciam? vulgi sum memet in ora daturus
Vltro, num tutus malo latere domi?
Posterior certe satius: sed publica cogit
Quem magis vtilitas depræcor huic quid agas?
Huic ego parendo nil non sum ferre paratus,
Nec fieri mundo fabula nota queror.
Spes tamen est ingens fructurum sydere fasto,
Tectum cæsaris non male nominibus
Huius etenim semel acceptus, semel huic probatus,
Iudicium vulgi nil moror instabilis.
Quem penes incerti certi quoq; norma vacillat,
Consimili censens æqua & iniqua fide.

APIANVS LECTORI

VM VIDEREMVS, CHARISSIMVS

Lector, pleriq; insignia, artiq; Astronomicæ auidissi-
ma ingenia, hoc nostro æuo passim extare, verum
ad eam capessendam accedentia, illico præ numero
rum copia, computi difficultate, speculationisq; acu-
mine, aucti, immo profus in fugam cogi, indeq;
adeo altorum disciplinarum, quantumvis scientissi-
mos innumeros, paucissimos huius liberrime artis, vel aliquatenus
petitos reperiri, ex animo non dolet non potuimus. Sed dic obse-
cro quæ nam huius rei causa sit? alia profecto nulla, quā quod pri-
ma ætate finitius in Arithmetici instituantur plurimi, sine quibus,
neq; Astronomica, neq; cætera recte dici possunt. Numerosq; enim
cognitio, non tantum syderali scientiæ seruit, verum sed ingenia ho-
minum omni alio studio præparat, magisq; idonea reddit, vt non te-
mere Pythagoras cum omnia nouisse dixerit, qui numeros notit.
Hoc inquam cum videremus, tantumq; matheseos odium, difficulta-
tis nomine, conciliare sibi animaduertimus, cogitare cepimus quo
nam pacto huic nauo remedium inueniretur, auxiliumq; illis adhuc
quos Arithmetica quoniam defuisset, Astronomia saltem non re-
pudiaret, ferri queat. Cogitantibus diu tandem, si theoria celestis
vniuersa, sine numeris & calculis ad instrumenta redigeretur, fieri
posse succurrit. Facies horrenda sine, & quæ vix animi cogitatio susti-
nere valeret primo visa est, nisi tēpore sui asperitatē poneret, tractabi-
liorēq; seclē post longū offerret. Nonnulla igitur cū de se adhuc colen-
da spem promitteret, adnūti deo duce nos quatuordecim annis
eiusmodi à quoquam mathematicorum hæcenus somnium, nedū
opere tentatum sit) aduenimus, quomodo Astrorum cursus, errā-
tium syderum motus, eclipsium rationes, aliorumq; celestium con-
templationes, citra calculandū labores vltos inquirere, dicto citius
per instrumenta nemo non nostro auspicio posset. Inter laboran-
dum interim nos non semel dehortati, qui sic insipientes iter tam
impliciter tam inexpectatum, tam nullis omnino vestigijs, nulli plā-
tæ, nullis pedibus tactum, ingredi sic confidentes auderemus. Imo
cum res omni conatu aliquandū superior appareret, partim rei dif-
ficulitate terri, partim nouitate attoniti, pedem non semel retulim;
progressuri non tantillum, fatemur, quantumvis nobis occideret in
arduo positam virtutem Heliodus, laboremq; improbum omnia vin-
cere Maro, nisi labori summo, fructum longe maximum, tuum scz
quicumq; sis proxime bonum sciremus responsum. Quo dum re-
specimus, vniuersi oneris facile obliuisci potuimus. Tibi enim na-
tum iam olim me docuerat præter Platonē diuina institutio. Quod
victissim & tu, dum perpendes meq; tibi consiluisse vere persuadebis,
nō dubito, quin nostrā operā, si quā optime interpretaturus, Reliqui
est quod te ignorare nolum, totius operis structurā seu instrumenta
per Casarum genituras Rhomanorum CAROLI & FERDI-
NANDI illustrata esse, ita tamen vt tempora qualia afferri
tur nequaq; ita se habeant, dies enim & anni tantummodo
in his cognosci possunt, quod ad horas & minuta attinet
neutiq;. Hæc autem exempla duplici ratione motus
subintuli, partim, quia demonstratione omnino ali-
qua opus esse viderem, citra quam inutile quodam
modo erat, nudum instrumentorum vsum propo-
nere, partim, quia demonstrationes non aliq;
quas perpetuati remittere digniores oc-
curreret. In his ergo, si nihil aliud me-
morabitur, dies tamen & annus quē
solum æternæ posteritati memorā-
dum nemo non videt certus ve-
rūq; legetur. Hoc in de-
monstrandi opere quan-
tum sudauerimus, esti-
ma tu, lector candi-
de, dum tuo vsui
inuigilauimus
indefessis.
Hoc enim quicquid
laboris est, tuo nomine sub-
latum putare omni-
no debes.
Quod si feceris,
ris, coges me olim,
Deo luuante, quoddam
de eclipsibus, peculiare opus
parere, sicut & tabulas, quas vo-
cant resolutas expedienti, succinetio-
tisq; via, breui post polliceri venturas tibi, sic, id
est, nostro conatu fauens, poteris. Vale optime.

INDEX

INDEX IN QVO OCVLIS PA-

TENT OMNIA QVECVNQVE IN

hoc opere continentur scitu digniora, alphabe-
tica serie expolita.

A Nni ab Adam ad Christum iuxta alfonsum, Eusebium, Albu-
mazar & Hebreos. Enunciatio. 1
Artaxerxis, Asueri dicti, regnum quando fuerit. Enunciatio. 1
Aristoteles quando exstiterit. Enunciatio. 1
Alexandri mors quot annos Christum præcesserit. Enunciatio. 1
Aratus poeta & Astronomus quo æuo scripserit. Enunciatio. 1
Archimedis geometriæ ætas. Enunciatio. 1
Abachis Astronomus quando vixerit. Enunciatio. 1
Andromachus Cretensis Theoricæ inuentor quādo floruerit. Enunciatio. 1
Agrias astronomus quando stellas considerat. Enunciatio. 1
Alcmeon medicus & Astronomus quando floruit. Enunciatio. 1
Albategni Mathematici ætas. Enunciatio. 1
Azophi Arabis seculum. Enunciatio. 1
Aucemæ medici tempus. Enunciatio. 1
Abrahami Auenzre Iudei seculum. Enunciatio. 1
Alfonfi Rom. & His. regis & astronomi clarissimi ætas. Enunciatio. 1
Artis Impressoriæ inuentio, per quem & quando facta. Enunciatio. 1
Annus Solaris quid. Enunciatio. 1
Annus Bisextilis. Enunciatio. 1
Annus intercalaris. Enunciatio. 1
Annus civilis quid. Enunciatio. 1
Annus L. uaris. Enunciatio. 1
Annorum diuersitates variæ. Enunciatio. 1
Astronomis à meridie in meridiem dies computantur. Enunciatio. 1
Astronomorum error per radicem Christi, annos Christum præcedē-
tes, computantium. Enunciatio. 1
Arietis principium veræ eclipticæ vbi situm sit. Enunciatio. 2
Æquinoctii punctum subinde variari in æquatore, iccirco & tempo-
ra ipsa. Enunciatio. 1
Æquinoctiū vernale Christi tpe quando cōtigit. Enunciatio. 2
Æquinoctiū vernum quando nostro æuo contingat. Enunciatio. 2
Æquinoctii dies quā vmbra describat. Enunciatio. 13
Æquinoctium tempore vrbis conditæ. Enunciatio. 39
Æquinoctia quibus temporibus eueniant. Enunciatio. 39
Æquinoctia meridianis omnibus adaptare. Enunciatio. 39
Abominabilis error quorundam de æquinoctio vernali. Enunciatio. 4
Auges planetarū ante & post Christi tempora quomō sciatur. Enunciatio. 4
Auges errantium diuini tempore. Enunciatio. 4
Auges planetarum Caroli & Ferdinandi Cæsarū tēporibus. Enunciatio. 4
Auriga variis nominibus insignis. Enunciatio. 4
Aquila celestis forma. Enunciatio. 4
Andromedæ figura in celo statuta. Enunciatio. 4
Australes stellæ vbi prius cum Sole occidunt quā oriuntur. Enunciatio. 4
Atlantes Pleiades vnde dicte, & quot numero sunt. Enunciatio. 4
Asini stellæ vbi locata. Enunciatio. 4
Argonauis situatio. Enunciatio. 4
Argumentum latitudinis lunaris vt inuenias. Enunciatio. 18
Aspectus quid sit & quid per eum intelligendum. Enunciatio. 19
Aspectuum numerus quis sit. Enunciatio. 19
Aspectus quoslibet Lunæ cum planetis omnibus quomodo per calculi
los assequaris. Enunciatio. 20
Aspectus planetarū inter se excepta Luna qua rōne depræhēdas. E. 21
Aspectus planetarum inter se Lunam præter quomodo per numeros
inuenias. Enunciatio. 21
Applicare planeta quando dicatur. Enunciatio. 21
Argumentum Solis medium quomodo habeatur. Enunciatio. 25
Argumentum Lunæ medium quo pacto indagetur. Enunciatio. 25
Anaxagoras qñ egerit de motu Lunæ scribere. In exēplo. Enunciatio. 30
Athenienses mensium suorum numeros quomodo Lunæ ætatibus
aptarint. In exemplo. Enunciatio. 30
Aureus numerus veluti reperitur. Enunciatio. 35
Aurei numeri inuentio. Enunciatio. 35
Aurei numeri vsus. Enunciatio. 35
Aureus numerus quare sit à posterioribus posthabitus. Enunciatio. 35
Aureus numerus Iulii Cæsaris tempore. Enunciatio. 35
Anni bisextilis inquisitio. Enunciatio. 37
Annus Solaris quot diebus constet secundum Iulii Cæsare. Enunciatio. 37
Astra diuine virtutis instrumenta vt sint. Enunciatio. 40
Astrorum dispositionibus inferna omnia affici. Enunciatio. 40
Arealis Meteoroscopia ingressus quid sit. Enunciatio. 1 ptis secundæ
A III Bassus